

København, 19. august 2013

Til Folketingets Færøudvalg

Atlantiskandisk sild - Fakta om dansk fiskeri, Færøerne og kvotefordelingen i Nordatlanten

Ifølge den videnskabelige rådgivning fra ICES (Det Internationale Havforskningsråd) er bestanden af Atlantiskandiske sild for nedadgående, idet rekrutteringen af endnu ukendte årsager har været og fortsat er meget svag. Som en konsekvens, og med henblik på at sikre et grundlag for fremtidigt bæredygtigt fiskeri, har EU, Island, Rusland og Norge reduceret de nationale kvoter for 2013 med 26%. Færøerne har som den eneste part i fiskeriet, uden videnskabeligt grundlag, valgt at tredoble sin kvote for 2013 i strid med rådgivningen fra ICES og i strid med den langsigtede internationale forvaltningsaftale, som siden 1997 havde været grundlaget for bæredygtig udnyttelse af Atlantiskandiske sild i hele Nordatlanten.

Som EU's mest betydelige kvotehaver finder danske fiskere den færøske enegang uacceptabel. Ikke kun fordi Atlantosilden er vores mest værdifulde sildebestand, men især fordi Færøerne nu sætter flere års ansvarlig og bæredygtig forvaltning over styr. Bestanden af Atlantosild er for hurtigt nedadgående og et usanktioneret overfiskeri vil bringe gydebestanden nærmere et kritisk niveau.

Den bekymrende udvikling sildebestanden fik i aftalen¹ for 2012 kyststaterne til samstemmende at erklære, at man i årene fremover ville fastholde den daværende kvotefordeling og sikre ansvarlig forvaltning af bestanden i henhold til den aftalte forvaltningsplan. Allerede under kyststatsforhandlingerne i oktober 2012 besluttede Færøerne at trodse egne underskrevne anbefalinger og træde ud af aftalen om ansvarlig fiskeriforvaltning.

Atlantosild er på dagsordene for samråd i Færøudvalget den 20. august 2013. I den forbindelse har der været drøftelser i udvalgene angående sildebestandens udbredelse og EU's retmæssige krav på kvote.

Tillad mig at forklare de rette sammenhænge.

Økosystem

Atlantosilden er en stærkt vandrende bestand, der er fordelt over hele store dele af det nordøstlige Atlanterhav. Silden gyder ved den norske kyst i begyndelsen af foråret og bevæger sig herefter med uret til overvintringspladserne i Barentshavet, hvor den opholder sig fra september til januar. I sommerhalvåret befinder bestanden sig i hele det nordøstlige Nordatlanten, inkl. områder i EU-zonen og inden for den Færøske EEZ. Migrationsmønstre ændres over tid og siden 1950'erne er der observeret 6 forskellige overvintringspladser.

Atlantosilden udgør et vigtigt element i de økosystemer som den opholder sig i. Den jager små krebsdyr og er i sig selv et vigtigt byttedyr for andre arter som torsk, sej og andre demersale arter, foruden havfugle og hvaler. Et stort antal spækhuggere følger hvert år silden under dens vandring. Det islandske fiskeri er målrettet en lokal underbestand, der hovedsageligt opholder sig i islandsk økonomisk zone.

Fiskeriet

De gennemsnitlige fangster har siden 1950 været 650.000 tons, et niveau svarende til den videnskabelige rådgivning for 2013. I regnestykket skal dog medregnes bestandens kollaps i

---

¹ Se pkt.2 i vedhæftede Agreed Record for 2012

1960erne. I perioden fra 1990erne til 2010 hvor bestanden var fuld genopbygget lå kvoterne omkring eller over 1 mio. tons årligt. I 2009 var kvoten mere end 1,6 mio. tons.

Fiskeriet foregår hovedsageligt på gydepladserne i januar-februar og i overvintringsområdet fra september til januar. Det er også i disse områder at danske fiskere fanger den danske kvote. Fiskens kvalitet er på disse tidspunkter på sit bedste. Atlantosild af ringere kvalitet kan fiskes udenfor den norske EEZ i perioden fra marts til oktober.

Det danske fiskeri udvikledes for alvor i midten af 1990erne. Bestanden var på det tidspunkt genetableret efter **kollapset i slut 60erne** og den danske pelagiske flåde indledte sammen med kollegaer i EU et omfattende fiskeri. I 1996 fangede EU flåden eksempelvis **180.000 tons i EU- zonen og internationalt farvand**, svarende til ca. **15%** af de totale fangster. Færøske fiskere fangede samme år knap 53.000 tons i Færøsk zone og internationalt farvand, svarende til ca. 4% af de samlede fangster. I **1997** blev man enige om en international forvaltningsaftale. I bytte for adgang til at kunne fiske dele af kvoten i norsk økonomisk zone, og dermed fisk af bedre kvalitet, gav EU's fiskere i forhandlingerne afkald på betydelige kvoterettigheder. Også Færøerne har siden 1997 drevet hovedparten af deres fiskeri i Norsk zone.

Efter 1997 er aftalen blevet justeret enkelte gange. Sidste gang i 2007. Aftalen fra 2007 indebærer følgende fordeling imellem kyststaterne: Norge 61%, Rusland 12.82%, Island 14.51%, EU 6,51% og Færøerne 5,61%. Yderligere indebærer aftalen en langsigtet plan for bæredygtig forvaltning af bestanden.

Danmark har ca. 35% af EU's kvote, herudover bytter danske fiskere sig til betydelige mængder fra bl.a. NL, Tyskland og Sverige. I 2012 havde sildefiskeriet en samlet landingsværdi på 131,5 mio. kr. Hertil kommer den betydelige værditilvækst, som skabes i den danske forarbejdningsindustri

Makrel og Atlantosild er tæt knyttede til hinanden. I sommerhalvåret svømmer makrel og sild sammen i Færøsk farvand. Man kan således ikke fange den ene uden at fange den anden. Det er én af de gode grunde til, at Danske fiskere ikke fisker sild og makrel i den periode.

Med Færøernes usanktionerede seksdobling af makrelkvoten over de senest år er der opstået et betydeligt sildefiskeri. Men der er således ikke flere sild i færøsk farvand end tidligere, det er intensiteten i fiskeriet der er steget, selvom bestanden er reduceret.

Fordelingen af kvoter

Den eksisterende kvote fordeling i mellem kyststaterne og internt i EU tager overordnet udgangspunkt i de historiske fangster i perioden før 1997. Men som det fremgår af aftalen fra 2007 er EU's andel betydeligt mindre end hvad fangster i referenceåret 1996 berettiger, omvendt er den Færøske andel betydeligt højere. EU flåden har således afgivet mere end 50% af den berettigede kvoteandel i bytte for adgang til fisk af høj kvalitet og høj værdi.

Det er fast procedure i EU systemet og i international fiskeriforvaltning, at fordelingen af kvoteandele sker med overordnet udgangspunkt i historiske fangster i en given referenceperiode og ikke i henhold til hvor dele af bestanden opholder sig i løbet af året. Uden dette princip kunne Danmark ikke være blandt verdens mest betydningsfulde fiskerinationer og fiskerimuligheder i Nordsøen, Nordatlanten og i Grønlandsk farvand ikke opretholdes.

Netop princippet om historiske fangstandele har også sikret Færøerne betydelige fiskerettigheder rundt om på kloden. Det gælder bl.a. torsk- og rejekvoter på Flemish Cap (New Foundland) og ved

Svalbard, samt kvote på hestemakrel i det sydlige Stillehav - områder langt fra Færøernes eksklusive økonomiske zone.

Økonomiske konsekvenser

Det overlagte færøske overfiskeri af bestanden af Atlantoskandiske sild har betydelige økonomiske konsekvenser for den danske og europæiske pelagiske flåde og for den tilknyttede forarbejdningssektor. Det gælder på kort sigt, hvor flåde og virksomheder på land umiddelbart påvirkes af det reducerede kvotegrundlag og den betydelige usikkerhed i markedet, som er en direkte konsekvens af det færøske overfiskeri.

På længere sigt forventes det at en vedvarende færøsk tilsidesættelse af gældende principper for ansvarlig og bæredygtig fiskeriforvaltning af pelagiske fiskebestande kan få alvorlige konsekvenser for økosystemet i Nordatlanten og for de tusinder af arbejdspladser i regionen, som er tilknyttet fiskeri. Det er beklageligt, at der i materialet forud for samrådet i Færøudvalget ikke er udarbejdet en analyse af de økonomiske og økologiske konsekvenser den færøske beslutning om at overfiske sildebestanden har haft og ventes at få for økosystemet i Nordatlanten og for de mange arbejdspladser i Danmark, resten af EU, Norge, Island, Rusland og på sigt også internt på Færøerne.

Handelssanktioner?

Langsigtet bæredygtig forvaltning af fiskebestandene en hjørnesten i dansk og europæisk fiskeri. For medlemmerne af Danmarks Pelagiske Producentorganisation har forventningen om og tilliden til bæredygtig fiskeriforvaltning været udgangspunkt og grundlag for milliardinvesteringer i fiskefartøjer og kvoter. Det samme gælder den forarbejdningsindustri, som har baseret sine virksomheder og arbejdspladser på stabile leverancer af bæredygtige råvare fra fiskeriet. Det fundament og den tillid er Færøerne nu målrettet i gang med at nedbryde.

Danske fiskere har ikke interesse i, at EU sanktionerer Færøerne. Vores interesse er i en rimelig, ansvarlig og hurtig løsning af konflikten i Nordatlanten – ikke en optrapning i form af færøsk nedfiskning af en i forvejen reduceret sildebestand. Efter tre år og 15 forgæves forhandlingsrunder i den parallelle strid om makrel er det dog vores klare overbevisning, at Færøerne ikke ønsker at søge rimelige, ansvarlige og bæredygtige løsninger når det gælder international fiskeriforvaltning.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation har igennem længere tid opfordret relevante parter, inklusiv den danske regering og det færøske hjemmestyre til at vende tilbage til den langsigtede aftale om bæredygtig forvaltning af Atlantoskandiske sild. Beklageligvis har man fra færøsk side ikke udvist ønske om at udnytte bestanden af Atlantoskandiske sild bæredygtigt. En forhandlingsløsning, som anbefalet af den danske regering, er ikke et reelt alternativ, så længe, at Færøerne fortsætter det målrettede overfiskeri af sildebestanden og ikke på noget tidspunkt har tilkendegivet ønske om at indgå i substantielle forhandlinger om bæredygtig forvaltning.

Senest i sidste uge har den danske regering stævnet EU-kommissionen for brud på FNs havretskonvention. Danmarks Pelagiske Producentorganisation betragter stævningen som et beklageligt dansk forsøg på at forhale EU-Kommissionens bestræbelser på at genskabe bæredygtig forvaltning af sildebestanden og dermed et direkte forsvar af det målrettede færøske overfiskeri.

FN-systemet har aldrig hidtil været anvendt i konfliktløsning på fiskeriområdet i Europa. Det er forventningen at en evt. forligsproces vil være så tids- og ressourcekrævende, at sildebestanden risikerer at være udfisket for en løsning er fundet - såfremt Færøerne fortsætter den nationale strategi for målrettet og overlagt nedfiskning af pelagiske fiskearter.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation opfatter handelssanktioner som et beklageligt, men nødvendigt første skridt. De bør på sigt, om nødvendigt, udvides til også at omfatte de afledte produkter, der stammer fra fiskeriet efter Atlantoskandiske sild: Det gælder i særdelshed fiskemel og

fiskeolie, samt de produkter der baseres på disse. Det omfatter bl.a. opdrætsfisk, der er opfodret med fiskemel og fiskeolie fra Atlantoskandiske sild og makrel.

Med venlig hilsen

Esben Sverdrup – Jensen
Direktør
Danmarks Pelagiske Producentorganisation
po@pelagisk.dk
Tlf: 61660978